

Joseph Normon Rostinsky

Rodné jméno a příjmení: Josef Roštínský

Národnost: česká

Datum narození: 14. října 1945

Místo narození: Brno

Sociální zařazení: Spolu s rodiči Františkem a Annou bydlel od narození v Brně, nejprve v Pekařské ulici a poté v Kamenné kolonii. Celý život zasvětil studiu jazyků: ovládá angličtinu, němčinu, ruštinu, polštinu, japonštinu, turečtinu a čínštinu. Není ženatý, a podle svých slov by nejspíš ani nedokázal dobře vychovat děti. Kromě jazyků je jeho velkou zálibou divadlo a hudba. V současnosti žije v malé obci Klentnice poblíž Brna.

Akademická působení

Absolvoval gymnázium na Vídeňské ulici v Brně a poté nastoupil ke studiu na brněnskou filozofickou fakultu. Studoval anglistiku, amerikanistiku a germanistiku. Během studií dojížděl do Prahy, kde soukromě studoval arabštinu. V roce 1968 dostal stipendijní nabídku studovat v New Yorku. V lednu následujícího roku proto odcestoval do USA.

Za tři roky dokončil dva magisterské programy na Univerzitě v Albany – studoval zde ruštinu a němčinu. U svého profesora němčiny Josepha Strelky také pracoval jako asistent. Krátce také pracoval pro National Academy of Sciences ve Washingtonu jako výzkumný analytik. Vědecky se profiloval se jako lingvista se zaměřením na východní Evropu. Od roku 1975 studoval na Harvardu u profesora Romana Jakobsona a ve zdejší knihovně se seznámil s knihami Jakuba Demla. Na sémiotickou analýzu Demlových děl se zaměřil ve své disertační práci (*Jakub Deml's Proximity to the Czech Avant-garde*) a v roce 1981 získal doktorský titul. Během práce na disertaci učil na Texaské univerzitě v Austinu a na Brown University, kde zároveň studoval sémiotiku a komparativní literaturu.

V roce 1980 jej oslovil prorektor japonské Tokai University v Tokiu a Rostinsky zamětnání na zkoušku přijal. Pomáhal zde založit institut evropských a amerických studií a vyučoval angličtinu. O dva roky později získal trvalou profesorskou pozici s výbornými pracovními podmínkami – nemusel žádat o granty a každoročně dostával štědré stipendium na nákup literatury, cestování i živobytí. Zaměřoval se zejména na kognitivní vědu a filozofii pragmatismu.

Po roce 2000 žil střídavě v ČR a v Japonsku. Na Masarykově univerzitě vedl semináře Kognitivní management v divadle a kurz Monogatari: příběh v japonském divadle, filmu a textu. V jarním semestru roku 2017 a 2018 vedl v Seminárii estetiky FF MU kurz Beauty in Japanese Thought. Od roku 2011 je emeritním profesorem tokijské Tokai University, pravidelně přednáší a jeho studie vycházejí v řadě časopisů mezinárodního dosahu.

Ocenění vědeckou komunitou

V USA obdržel cenu National Defense F. L. Brown University. Je členem Modern Language Association, Torontského sémiotického kroužku a International House of Japan. Jako prezident Harvard Slavic Conference Association organizoval mezi lety 1974–1975 jazykovědné konference. V roce 1978 také vedl Slovanskou konferenci na Brown University. Je členem redakční rady časopisu *DISK* (Divadelní akademie múzických umění v Praze) a časopisu *TEMPO EXTERIOR* (Santiago, Španělsko).

Profesní působení a veřejná činnost

Na studia si vydělával jako překladatel pro cestovní kancelář Čedok. Věnoval se rovněž zpěvu a v Brně navštěvoval Hanácký kroužek. V roce 1966 zpíval tenorový part v Mahenově divadle ve hře *Komedie o Anešce, královně sicilíánské*. V roce 1968 odjel na archeologické vykopávky do Libanonu, aby si v praxi procvičil arabštinu. Zde ho také zastihla zpráva o okupaci Československa. Po návratu do domů se zapojil do studentského stávkového výboje v Brně a v lednu 1969 zprostředkoval kontakt mezi pražským a brněnským výborem.

V USA se kromě studia věnoval také veřejné činnosti, zejména pro krajanská sdružení v Texasu. Pro krajanů a své studenty na Texaské univerzitě v Austinu založil a vedl pěvecký sbor Texas University Czech Singers. Realizoval také festival českých filmů, čímž povzbuzoval mezi krajanů zájem o současnou českou kulturu a také o studium bohemistiky. V Japonsku se zamíloval do tamní kultury a po návratu do České republiky ji začal propagovat prostřednictvím přednášek a článků.

Je členem Moravského historického klubu a dvakrát neúspěšně kandidoval ve volbách. Nejprve v roce 2009 do Evropského parlamentu a poté v roce 2010 do Poslanecké sněmovny. V obou případech jako nestraník navrhovaný politickou stranou Moravané.

Evaluace

Mezinárodně uznávaný odborník na jazykovědu a sémiotiku, propagátor česko-japonských vztahů.

Ohlasy

Díky němu jsem se obohatil duchovně a začal na problémy nahlížet z různých, často netypických úhlů. Pomohly tomu především příběhy z jeho života, které mi vyprávěl v rámci naší běžné konverzace. Například často mluvil o svém učiteli Romanu Jakobsonovi, který mu mimo jiné odkázal svůj starý psací stroj, na kterém napsal všechny významné práce. Dále mi například vyprávěl, jak ho šokovaly hodiny Chomského, které navštěvoval během svých studií na MIT. Doba, kterou jsem měl možnost s profesorem Rostinským strávit, bylo jedno z nejlepších období mého života, protože jsem měl možnost osobně poznat jednu z nejvýznamnějších osobností současné světové jazykovědy. [Žák Josepha Rostinského Koshi Hirayama](#)

Profesor Josef Rostinský je mezi českými akademiky jedním z největších světoběžníků. Duší však zůstal spjat s domovem.
 \ Lucie Hostačná

Prameny a literatura

BLAŽEJOVSKÁ, Alena. *Jak se profesor tokijské univerzity Joseph Rostinsky ocitl v Klentnici* [online]. 2017. [cit. 17. srpna 2018].

Dostupné z: <<https://brno.rozhlas.cz/jak-se-profesor-tokijske-univerzity-joseph-rostinsky-ocitl-v-klentnici-6447767>>.

Joseph Rostinsky [online]. [cit. 16. srpna 2018]. Dostupné z: <<http://www.gvid.cz/wp-content/uploads/2012/11/joseph-rostinsky1.pdf>>.

Osobní rozhovor s žákem prof. Rostinského Koshim Hirayamou (29. srpna 2018).

Prof. Joseph Rostinsky [online]. [cit. 17. srpna 2018]. Dostupné z: <<https://is.muni.cz/auth/osoba/98104>>.